

הדר פרק ששי עירובין

עב.

עין משפט נר מצוה

עא א ב מ' פ"ד מהל'
עירובין הל' ז סמג
עשן א טושע"א ח"א סי'
שע סעיף ג:

רבינו חננאל

וחכמים אומרים (אין)
[אר] מערבין או
משתתפין. אוקמה
משמיה דרב הכי קתני,
או מערבין בחצירות
בפת, ושבת אחד מהן
ולא נשתתף ובטיל
רשותו. לר' מאיר אית
ליה ביטול ומותרין
כאן ובאן. או משתתפין
במבוי בין ושבת אחד
מבוי חצר ולא עירב
מותרין כאן ובאן.
ואסיקטא דכולי עלמא
עירובי חצירות בפת
דאין סומכין על עירוב
במקום שיתוף. דאמר רב
יהודה אמר רב הלכה
כר' מאיר ורב ברוגא
אמר רב הלכה כאלעזר
בן תדאי. מתני' חמש
חבורות ששבתו בטרקלין
אחד, פי' בירה אחת כו'.
אוקמה רב נחמן מחלוקת
בית שמאי ובית הלל
הללו חלוקין במסיפס.
פי' פיסקא דארזי, אבל
אם הם חלוקים במחיצה
א' טפחים דברי הכל
עירוב לכל חבורה. איכא
דאמרי אמר רב נחמן
אף במסן פיסס מחלוקת,
פליגי בה ר' חייא ור'
שמעון ברבי, חד אמר
מחלוקת במחיצות שאין
מגיעות לחיקה כו'.

וכן פירש צריס סוכה (דף ג:) ואע"פ שפירש כאן בקונטרס דלכ"ע
סומכין במבוי על עירובי חצירות שהיא לעולם כפת מכל מקום למ"ד
בפת פליגי קשה דלמה לא יועיל עירוב החצירות למבוי כיון שחומר
נמי להניח צבית דלטו השם גורם שנקרא עירוב שיש לו להועיל

לחצירות ולא למבוי ולמלאן דלמר ציין
נמי פליגי ומפרש צריסא דכסמון
או משתתפין במבוי ציין ומותרין כאן
וכאן אבל עירובי חצירות ציין לא
מהני ואמאי כיון דשיתוף מהני לא
תקראנו עירוב אלא תקראנו שיתוף
דמימה הוא לומר דמה שקראנו
עירוב לצטל (ט) תורת שיתוף מעליו
ודוחק ר"י לפירוש הקונט' שנתחילת
העירוב לא עירבו אלא ציין חצר אחת
יחד או שתי חצירות יחד ולא היו
סבורים שכל ציין המבוי ישתתפו יחד
נמצא שלא נמנו עירובן לשם שיתוף
ולכן כשנימספוס עליהם כל ציין המבוי
אין לחושבו שיתוף כיון שהראשונים
לא היו שם ולא ידעו מעולם שעליהם
ינימספו כל האחרים ונראה לר"י
דכולה מלתא דוקא עירובי חצירות
בצית שצחצר ושיתופי מצואות דוקא
בצחצר שצמזמו ולא בצית משום דצחצר
מינכר טפי לשם שיתוף דשייכא טפי
למבוי וקרוצים משמיש דמבוי זה לזה
והשתא הא דקאמר לקמן צמזמין
בצית צפת שעל השולחן סומכין משום
עירוב לאו אף משום עירוב קאמר
אלא משום עירוב דוקא ולא משום
שיתוף והא דלמר צריס סוכה (דף ג.)
צית שאין צו ארבע על ארבע אין
מניחין צו עירובי חצירות אבל מניחין
צו שיתופי מצואות דלא גרע מחצר

וחד אמר ציין. אפי' רצון מודו דלא סמכין עליה בחצר דלא אמרי'
מגו: כי פליגי צפת. ופליגי צין צפתות צין צעירוב דלר' מאיר
אין סומכין על זה במקום זה: מאי לאו כו'. וקשיא למאן דלמר
ציין לא פליגי: או משתתפין במבוי צפת. דמשתתפין דומיא דמערבין

תני: הלכתא ומנהג ונהגו צפרק
בזמא דתענית (דף טו:) מפורש הלכה
דרשין צפרקא הלכה כרבי מאיר
מנהג מדרש לא דרשין אורוי מוריין
ליחיד הבא לימלך נהגו אורוי נמי
לא מוריין ואי עבוד לא מחיין בזה:
מתני' צטרקלין אחד. וחלקיהו
לחמשה וכולן יש להן פתח מן הטרקלין
לחצר ואריך לערב עם שאר ציין חצר:
צ"ש אומרים. רשויותיהן חלוקין
ואריך לכל חצורה ליתן פת צעירוב
החצר דהוה להו כה' צמים וכה"ה דאס'
צאו להוציא מרשות זו לזו צריכין
עירוב ציניהן: וצ"ה אומרים. אין
מחיצה זו חלוק רשות דמחיצה שפלה
היא כדמפרש בגמ' הלכך עירוב אחד
לכולן וצמון הטרקלין נמי מוציאין
מזו לזו צלא עירוב שהטרקלין מחצבין
וכיון דציניהן א"ל עירוב נעשה אחד
מהן שליח לכולן דלמר' לקמן חמשה
שגבו את עירובן כלומר ששרויין
בחמשה צמים בחצר ועירוב ציניהן
והוה להו חדא ואס' צאין לערב עם
אחרים עירוב אחד לכולן: ומודין
שצמקלין שרויין כו'. דהוה להו כה'
צמים ולא דמו לה' שגבו את עירובן
שהרי לא עירבו ציניהן:
גמ' מחלוקת. ששרשויותיהן
חלוקות במסיפס מחיצה נמוכה של
חתיכות עץס דהתם צבית הלל

צית אחד הוא ודמו לה' שגבו את עירובן דהני נמי כמי שעירבו
דמי: אף צמספוס. דלא תימא צית שמאי צמחיה
עשרה הוא למסיפס וצמספוס מודו אלא אפילו צמספוס נמי
אסרי: פליגי צה. אמתניתין קאי: מחלוקת. צית שמאי
ובית הלל כו': אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה. אפילו הן
עשרה דברי הכל עירוב אחד לכולן ופליגי אתרבייהו לישני דרב
נחמן דהא (ט) לישנא קמא קאמר דצמחיה עשרה מודו דחלוק
היו והכא אמריין אפילו צמחיה עשרה פליגי וללישנא בתרא
קאמר דצמספוס נמי פליגי ואסרי צית שמאי והכא אמרי
דאפילו צמחיה עשרה לא אסרי אלא צמחיה המגיעות לתקרה:

הסבר

משמע צהדיא דכ"ס צית: נהגו העם בר' מאיר. צפרק צמא דתענית (דף טו:) מפרש דלורוי לא מוריין כוותיה ואי עבדין לא
מחיין בידייהו וא"ת מה מחאה שייך כאן אס' מחמירין כר"מ לעשות עירוב ושיתוף ו"ל דלא היו צריכה לצטלה אי נמי אס' נמנעים על
כך להביא סכין וחמין לצורך מילה אי נמי לבי הא דלמר צמי שהוציאו (ועל דף מט.) גבי חצר צצין שני מצואות והוא רגילה צאחד
אס' עירב רגיל לעצמו וזה שאינו רגיל לא עירב והוא נמי לא עירבה דוחה אותה אלא מי שאינה רגילה דכופין על מדת קדוש והשתא אס' עירב
מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דוחין אותה אלא מי שאינו רגיל כר"מ דצעי שיתוף לא מחיין צהו אי נמי אס' עירבה עם שניהם ולא
שיתפה אלא עם האחד דלרצון הוה להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אותו ששיתפה עמו ומותר דעס האחר
לא שנתתפה ואין עירוב מועיל צמקוס שיתוף: וצמקלין שרויין בחדרים ועציות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה.
והני חדרים ועציות איירי כגון שכל אחד פתחו לחצר דפירש צקונט' דהנך ה' חצורות שצמזמו צטרקלין כולהו יש להן פתח מן
הטרקלין לחצר דאס' לא היה לכל אחד פתח לחצר הוה אמריין פנימי נותן עירובו דיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין
גבי עשרה צמים זה לפניו מזה ומיניה אס' יש לאדם סופר או מלמד צבית או כעין אותן [הצחורים] הבאין ללמוד תורה ושרויין
כל א' בחדר או צעליה צפני עצמו אע"פ שחלוקין מצעל הצית צפתו אין אסריין עליו ולא צעו עירוב צין יש להם פתח לרה"ר
צין אין להם פתח לרה"ר דלא מיצביא אס' כולם אובלין צמקוס אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו קי"ל כמאן דלמר לקמן (דף עג.)
מקום פיתח גורם אלא אפילו לשמואל דלמר מקום לינה גורם או אפילו אובלין וישנים כל אחד בחדרו אין אסריין זה על זה כיון שכולם
משתמשים בתוך עירוב בכל עיסקי תשמישיתא צאפיה וצציו וצכל דבר חשבי כולהו אובלין וישנים צמקוס אחד אע"פ שיש להם
פתח לצד רה"ר הכל נקראים על שם צעל הצית ועוד דאין משאיל להם רשותו לאסור עליו ולא זה על זה ומאי לסלוקיניהו והוא ליה כה' שצריס
וה' לקיטס דלא אמרי' להחמיר כדלמריין לעיל (דף טו.) דלחד נותן עירובו דיו ואפי' שרויין בחדרים וצעליות דאס' צשרויין כולם צבית צה
לא הוה מסתפק צבי דקאמר מהו דאפילו היה הצית שלהם לא היו אסריין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלא
חשבי כולהו כחד כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דצטלה דירתם גבי דירתו של צע"ה ולא דמי למקטן שרויין בחדרים וצעליות
דהכא שיש כח לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו צנכרי טפי מצשראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר לישראל נותן עירובו דיו ואע"פ שאין
הנכרי רואה להשכיר וצע"כ של נכרי וכה"ג צביתו של ישראל לא שרי התם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא חשבי כ"כ אבל מכל מקום
יש ללמוד מדלא אסרי חמשה שצריס זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל דפרישית: במחיצות המגיעות לתקרה. והא
דקתני מתני' דמודים היכא דמקטן שרויין בחדרים וצעליות לא דמי דהכא איירי צמחיה ערבי כגון יריעות שצמספיקין עד התקרה: